

"Kuvve-i zâikayı Fâtır-ı Hakîmine satmazsan, belki nefis hesabına, mide namına çalıştırsan, o vakit midenin tavlasına ve fabrikasına bir kapıcı derekesine iner, sukut eder." cümlesini izah eder misiniz?

"Kuvve-i zâikayı Fâtır-ı Hakîmine satmazsan, belki nefis hesabına, mide namına çalıştırsan, o vakit midenin tavlasına ve fabrikasına bir kapıcı derekesine iner, sukut eder. Eğer **Rezzâk-ı Kerîme satsan, o zaman dildeki kuvve-i zâika, rahmet-i İlâhiye hazinelerinin bir nâzır-ı mâhiri ve kudret-i Samedâniye matbahlarının bir müfettiş-i şâkiri rütbesine çıkar."**(1)

İnsan, kendisine emanet olarak verilen duygu ve cihazlarını Allah yolunda sarf ederse değerlenirler, nefis ve şeytanın yolunda sarf ederse zayi olur ve kıymetten düşerler.

Dildeki tat alma özelliği de Allah yolunda sarf edilirse, o zaman dil bütün nimetleri teftiş edip, şükre kapı açan bir müfettiş olur. Ama sadece nefis hesabına çalıştırılırsa, midenin bir kapıcısı olur. **Tavla** burada **ahır** anlamında kullanılıyor.

İnsan, yemeklerin tadına diliyle bakar ve hangisinin tatlı, hangisinin tuzlu, hangisinin diğerinden daha lezzetli olduğunu onunla teftiş eder; **"maharetli nazır ve şakir müfettiş"** olur. Bir müfettişin rapor sunması gibi, o da yemeklerin tadı hakkında bilgi sunar. Ruh da bu teftiş raporuna göre hareket eder. Onlardan en uygun gördüğünü tercih eder yahut hiçbirini beğenmez ve yemez.

Nazır (*nazar eden, bakan*) ifadesiyle, iman hakikatlerini gözleriyle görmediklerinden, inkâr eden kimselere şöyle bir cevap da verilmektedir:

"Siz yemeğin tadını gözünüzle göremiyorsunuz. Onu görmenin aleti dildir. Siz aklın ve kalbin görevini göze yüklemekle kendinizi büyük bir tehlikeye atıyorsunuz."

Anlamak ve inanmak aklın ve kalbin görevleridir. Görme, sadece yardımcı bir alettir.

(1) bk. [Sözler, Altıncı Söz.](#)